

GHID PRIVIND INDICATORI DE SUSPICIUNE ȘI TIPOLOGII DE SPĂLARE A BANILOR ÎN DOMENIUL CASELOR DE SCHIMB VALUTAR

2025

Oficiul Național de Prevenire și
Combatere a Spălării Banilor

CUPRINS

I. Introducere

- 1.1. Scopul ghidului
- 1.2. Importanța combaterii spălării banilor în sectorul caselor de schimb valutar
- 1.3. Rolul Oficiului Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor
- 1.4. Definiții și termeni cheie

II. Cadrul Legal

- 2.1. Reglementări internaționale relevante
- 2.2. Legislația națională

III. A. Obligațiile entităților raportoare în domeniul caselor de schimb valutar în privința combaterii spălării banilor

1. Persoana desemnată / ofițerul de conformitate.....	6
2. Măsurile de cunoaștere a clientelei și a beneficiarului real al acesteia	7
3. Monitorizarea relației de afaceri și actualizarea datelor și informațiilor deținute despre clienți și beneficiarii reali ai acestora.....	8
4. Evaluarea și gestionarea riscurilor	9
5. Raportarea tranzacțiilor suspecte	10
6. Monitorizarea/raportarea tranzacțiilor suspecte și cu numerar	11
7. Instruirea și evaluarea periodică a angajaților	11
8. Interzicerea divulgării și protecția angajaților	12
9. Păstrarea documentelor și protecția datelor cu caracter personal	13
10. Modul de punere în aplicare a sancțiunilor internaționale	14
11. Politici și proceduri interne	15
12. Obligația declarării beneficiarului real.....	15

B. Sancțiuni	16
--------------------	----

IV. Indicatori pentru detectarea tranzacțiilor suspecte

V. Exemple de tipologii de spălare a banilor în sectorul schimbului valutar (descriere generală, mod de operare, indicatori de suspiciune, exemplu ipotetic)

VI. Bibliografie

I. Introducere

1.1. Scopul ghidului

Scopul ghidului este de a oferi profesioniștilor din sectorul caselor de schimb valutar suportul necesar pentru a putea respecta standardele stabilite în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Ghidul își propune să ofere o înțelegere clară a obligațiilor, indicatorilor de suspiciune și tipologiilor asociate spălării banilor în sectorul caselor de schimb valutar și să ofere instrumente practice pentru identificarea și raportarea activităților suspecte.

Prin intermediul acestui ghid, cititorii vor obține cunoștințe despre legislația și reglementările relevante referitoare la prevenirea și combaterea spălării banilor în sector. Vor fi prezentate definiții și termeni cheie utilizate în contextul spălării banilor în acest domeniu, asigurând astfel o bază solidă de înțelegere.

Exemple concrete și scenarii relevante vor fi prezentate pentru a ilustra existența unor tranzacții sau comportamente suspecte în sector și pentru a ajuta cititorii să le recunoască și să le raporteze în mod adecvat.

În final, ghidul va trage concluziile principale și va aborda perspectivele și provocările viitoare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor în sectorul schimbului valutar, având în vedere adaptarea continuă a infractorilor.

1.2. Importanța prevenirii și combaterii spălării banilor în sectorul caselor de schimb valutar

Vulnerabilitățile aferente sectorului sunt potențate nu doar de faptul că infractorii care dispun de fonduri ilicite pot utiliza cu ușurință acest tip de operațiuni (fără a trebui să apeleze la consiliere specializată), ci și de deficiențele pe care anumite entități din sector le au cu privire la respectarea unor obligații ce decurg din legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor sau finanțării terorismului, lipsa de diligență putând fi speculată de cei care intenționează să identifice oportunități de a ascunde proveniența unor active.

Schimburile valutare pot constitui o verigă importantă în lanțul de spălare a banilor, în special în etapa de plasare. De îndată ce banii au fost schimbați în altă valută, devine mai dificilă identificarea originii acestora. În plus, din cauza naturii ocazionale a tranzacțiilor, reprezentanții caselor de schimb valutar consideră că este deosebit de dificil să efectueze o monitorizare continuă în vederea detectării anomaliilor și a profilurilor de risc.

Sectorul caselor de schimb valutar este predispus la risc de spălarea banilor sau de finanțare a terorismului, întrucât natura produselor oferite (tranzacții în numerar, clienți persoane fizice, tranzacții numeroase și de cele mai multe ori de mică valoare etc) creează contextul în care uneori angajații sau reprezentanții entităților pot să nu depună toate diligențele necesare în situații care impun o serie de condiții, cum ar fi:

- aplicarea măsurilor corespunzătoare pentru identificarea sursei fondurilor folosite la operațiunea de schimb valutar;
- adoptarea unor măsuri de cunoaștere adecvată a clientelei sau a beneficiarilor reali, în cadrul unei abordări bazate pe risc;
- raportarea către ONPCSB a operațiunilor care prezintă indicii ce conduc la suspiciunea de spălare a banilor sau finanțare a terorismului;
- utilizarea instrumentelor și mecanismelor sistemului de control intern cu scopul identificării riscurilor de spălare a banilor;

- alocarea de resurse suficiente compartimentelor responsabile cu activitatea de conformitate în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;
- verificarea clienților în vederea identificării persoanelor expuse public;
- verificarea clienților pe listele privind sancțiunile internaționale;
- identificarea și verificarea clienților și beneficiarilor reali ai tranzacțiilor;
- monitorizarea adecvată a tranzacțiilor, solicitarea documentelor de identitate la efectuarea tranzacțiilor, păstrarea referințelor de identitate în termenul prevăzut de lege și solicitarea declarării provenienței sursei banilor;
- încadrarea clienților în categoria de risc coresunzătoare și aplicarea, după caz, a măsurilor suplimentare de cunoaștere a clientelei.

Tratarea cu superficialitate sau ignorarea totală a aspectelor sus-menționate pot conduce la neidentificarea suspiciunilor de spălare a banilor, de exemplu, solicitări repetate, adresate unui birou de schimb valutar pentru tranzacții de cumpărare sau vânzare valută, în sume situate imediat sub plafonul de raportare.

1.3. Rolul Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor

Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor este Unitatea de Informații Financiare a României (F.I.U.) de tip administrativ, care coordonează elaborarea și implementarea sistemului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

Activitatea sa a început încă din anul 1999 funcționând ca organ cu personalitate juridică, independent și autonom din punct de vedere operațional și funcțional. Oficiul se află în subordinea Ministerului Finanțelor, și, în conformitate cu prevederile art. 39 alin. 2 din Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, are ca obiect de activitate primirea, analizarea, prelucrarea și diseminarea informațiilor cu caracter financiar, supravegherea și controlul, conform legii, al entităților raportoare în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului.

1.4. Definiții și termeni cheie

Termen	Definiție
Casă de schimb valutar	Instituție financiară, organizată ca persoană juridică conform Legii societăților nr. 31/1990, republicată și cu modificările și completările ulterioare
Curs valutar	prețul în baza căruia o valută se schimbă cu alta, respectiv raportul dintre o monedă națională și una străină
SB/FT	spălarea banilor / finanțarea terorismului
KYC	„cunoaște-ți clientul,, este procesul prin care instituțiile financiare identifică și verifică identitatea clienților lor, în conformitate cu reglementările AML/CFT
AML	combatere a spălării banilor
CFT	combaterea finanțării terorismului
Potrivit și competent	evaluarea unei persoane pentru a determina dacă aceasta îndeplinește criteriile necesare pentru a ocupa o funcție specifică

Tranzacție ocazională	tranzacție care nu se desfășoară în cadrul unei relații de afaceri
Risc	impactul și probabilitatea unui risc de spălare a banilor/finanțare a terorismului
Factori de risc	variabile care, fie individual, fie în combinație, pot mări sau pot diminua riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului pe care îl prezintă o relație de afaceri individuală sau o tranzacție ocazională
Abordare bazată pe risc	abordare prin care autoritățile competente și entitățile identifică, evaluează și înțeleg riscurile de spălare a banilor/finanțare a terorismului la care sunt expuse entitățile și iau măsuri de combatere a acestora, proporțional cu riscurile respective
Tehnica smurfing	în contextul spălării banilor, smurfing-ul este procesul de împărțire a unei sume mari de bani în sume mai mici, iar apoi depunerea fiecărei sume separat. Scopul este de a evita ca instituțiile financiare să raporteze aceste tranzacții autorităților ca fiind suspecte

II. Cadrul Legal

2.1. Reglementări internaționale relevante

- Standardele Grupului de Acțiune Financiară (FATF)

Grupul de Acțiune Financiară (GAFI – FATF) este o organizație internațională care elaborează și promovează politici de protecție a sistemului financiar mondial împotriva spălării banilor, finanțării terorismului și finanțării proliferării armelor de distrugere în masă. Recomandările FATF sunt recunoscute ca fiind standardul global de combatere a spălării banilor (AML) și a finanțării terorismului (CFT).

FATF are un rol important în promovarea cooperării internaționale și a schimbului de informații între statele membre. Prin intermediul evaluărilor și rapoartelor periodice, FATF monitorizează progresele realizate de către țările membre în implementarea recomandărilor și identifică eventualele lacune sau zone de îmbunătățire.

2.2. Legislația națională

Conform legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor/finanțării terorismului, respectiv :

- **Legea nr. 129/2019** pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Lege,
- **Ordinul președintelui nr. 37/02.03.2021** privind aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, pentru entitățile raportoare supravegheate și controlate de către O.N.P.C.S.B., care stabilește cadrul și regulile specifice pe care entitățile raportoare trebuie să le urmeze în vederea conformării la legislația națională în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (identificarea

și verificarea clienților, monitorizarea tranzacțiilor, raportarea operațiunilor cu numerar, raportarea tranzacțiilor suspecte etc.), denumit în continuare Norme,

- **Ordonanța de urgență nr. 202/04.12.2008** privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 217/2009, cu modificările și completările ulterioare, reglementează modalitatea de punere în aplicare, la nivel național, a sancțiunilor internaționale instituite prin:
 - a) rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite sau alte acte adoptate în baza art. 41 din Carta Națiunilor Unite;
 - b) regulamente, decizii și alte instrumente juridice ale Uniunii Europene,
- **Legea nr. 535/2004** privind prevenirea și combaterea terorismului, cu modificările și completările ulterioare și **Hotărârea de Guvern nr. 1272/2005** pentru aprobarea listei persoanelor fizice și juridice suspecte de săvârșirea sau finanțarea actelor de terorism,

casele de schimb valutar sunt reglementate ca fiind entități raportoare supravegheate și controlate de Oficiu și intră sub incidența Legii 129/2019, cu modificările și completările ulterioare, conform art. 5 alin. (1) lit. b), fiind nominalizate ca atare în Normele de aplicare a Legii nr. 129/2019, în calitate de entități reglementate, la art. 3 lit. a).

Conform legislației în domeniul caselor de schimb valutar, respectiv:

- **Hotărârii de Guvern nr. 1.096 din 31 august 2022**, care reprezintă cadrul legal privind modul de organizare și desfășurare a activității de schimb valutar pentru persoane fizice și de încasare a cecurilor de călătorie, pe teritoriul României, de către casele de schimb valutar, organizate ca persoane juridice conform Legii societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare și entitățile care dețin în administrare structuri de primire turistice cu funcțiuni de cazare turistică;
- **Ordinului nr. 3.934/154/720/6.428/2022** emis de ministrul finanțelor, ministrul afacerilor interne, președintele Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor și președintele Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, pentru aprobarea componenței Comisiei de autorizare a activității de schimb valutar, publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1070 din 04 noiembrie 2022, în vigoare de la 05 noiembrie 2022;
- **Ordinului nr. 3894/2022 din 18 octombrie 2022**, emis de Ministerul Finanțelor, publicat în: Monitorul Oficial nr. 1043 din 27 octombrie 2022, pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare, precum și a atribuțiilor Comisiei de autorizare a activității de schimb valutar, a Procedurii de solicitare și transmitere a certificatului de atestare fiscală, a modelului autorizației și scrisorii de atribuire a codului statistic, precum și a modelului unor declarații.

III. A. Obligațiile entităților raportoare în domeniul caselor de schimb valutar:

Conform Legii nr. 129/2019, toate entitățile raportoare, inclusiv casele de schimb valutar, au obligații specifice în privința combaterii spălării banilor, precum:

1. Persoana desemnată & Ofițerul de conformitate

Art.23 din Lege și Art.5-7 din Norme

Corespunzător naturii și dimensiunii activității desfășurate, casele de schimb valutar în calitate de entități raportoare, au obligația de a desemna una sau mai multe persoane care au responsabilități în aplicarea Legii, cu precizarea naturii și limitelor responsabilităților încredințate și cu aprobarea conducerii entității, întocmind un document în acest sens, document care se păstrează la sediul entității raportoare și poate fi pus la dispoziția autorităților cu atribuții de control, la cererea acestora.

În calitate de instituții financiare supravegheate și controlate de Oficiu, casele de schimb valutar au obligația de desemnare a unui ofițer de conformitate dintre membrii conducerii de rang superior a entității, care coordonează implementarea politicilor și procedurilor interne pentru aplicarea Legii. Obligația de desemnare a persoanei cu responsabilități și a ofițerului de conformitate intervine la data înființării entității sau, după caz, la data la care entitatea se încadrează în una dintre categoriile prevăzute de art. 5 alin (1) din Lege.

Persoanele cu responsabilități în aplicarea Legii se desemnează în urma unei testări, care să confirme că sunt potrivite și competente pentru a îndeplini atribuțiile respective, testarea fiind reluată ori de câte ori se modifică Legea sau legislația secundară din domeniul de referință.

Ofițerul de conformitate și persoana desemnată trebuie să aibă acces direct și în timp util la datele și informațiile relevante deținute de entitatea raportoare, necesare îndeplinirii obligațiilor prevăzute de lege și, de asemenea, trebuie să îndeplinească cel puțin următoarele condiții:

- ❖ să dețină cunoștințele necesare în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului;
- ❖ să aibă reputație profesională și integritate morală, probate inclusiv prin cazierul judiciar și referințe ale angajatorilor anteriori.

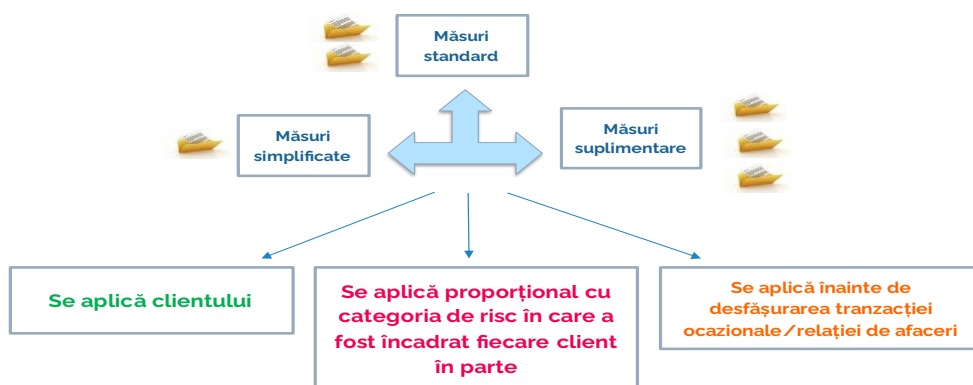
Documentele întocmite în acest sens cuprind modalități concrete de îndeplinire de către ofițerul de conformitate și persoana desemnată a atribuțiilor încredințate, se aprobă de conducerea entității, se înregistrează în evidențele proprii și se păstrează la sediul entității.

Totodată, în cadrul entității se vor crea mecanisme de protejare a ofițerului de conformitate și persoanei desemnate ca având responsabilități în aplicarea Legii, inclusiv prin acordarea dreptului de a se adresa în nume propriu, pentru a semna autorităților statului, încălcări de orice natură ale Legii în cadrul entității raportoare, caz în care identitatea acestor persoane va fi protejată corespunzător.

2. Măsurile de cunoaștere a clientelei

Art.10, Art.11 alin. (1) – (5), (8), (8¹), Art.12, 13, 14, 15, 16, 17, 17¹ și 19 din Lege și Art. 15 - 18 din Norme

În procesele de identificare a clientelei și de monitorizare a tranzacțiilor acestora, se aplică măsuri adecvate de prevenire a spălării banilor și a finanțării terorismului, în funcție de risc. Astfel, se pot aplica pe baza de risc, măsuri standard (art. 10, art. 11 alin. (1) - (5) și alin. (8); art. 12 – 15 din Lege și art. 15 – 18 din Norme), măsuri simplificate (art. 16 din Lege și art. 15 – 18 din Norme) sau măsuri suplimentare (art. 17 și 17¹ din Lege și art. 15 – 18 din Norme) de cunoaștere a clientelei, în funcție de gradul de risc în care a fost încadrat clientul, ca urmare a prelucrării datelor furnizate de către client și a monitorizării continue.

20

Măsurile de cunoaștere a clientelei se aplică tuturor clienților noi, precum și clienților existenți, în funcție de risc, iar verificarea identității clientului se va face întotdeauna înainte de stabilirea unei relații sau de desfășurarea unei tranzacții ocazionale.

Măsurile aplicabile în materie de cunoaștere a clientelei trebuie să conțină cel puțin următoarele elemente:

- identificarea clientului și a beneficiarului tranzacției și verificarea identității acestora;
- încadrarea clienților în categoria de risc adecvată;
- monitorizarea permanentă a operațiunilor derulate de clienți, indiferent de categoria de risc în care acestea sunt încadrate, în scopul detectării tranzacțiilor neobișnuite sau suspecte;
- gestionarea situațiilor în care apar dificultăți în procesul de cunoaștere a clientelei;
- identificarea tranzacțiilor cu persoanele expuse public, sau cu clienți ai căror beneficiari reali sunt persoane expuse public, sau dețin calitatea de membru al familiei persoanei expuse public, ori de o persoană cunoscută ca asociat apropiat al unei persoane expuse public, inclusiv pentru o perioadă de cel puțin douăsprezece luni începând cu data de la care respectiva persoană nu mai ocupă o funcție publică importantă; după împlinirea unui termen de un an de la data la care persoana a încetat să mai ocupe o funcție publică importantă în sensul dispozițiilor art. 3 alin. (6) din Lege, entitățile raportoare nu mai consideră persoana respectivă ca fiind expusă public, cu excepția cazului în care persoana mai prezintă un risc asociat persoanelor

expuse public din cauza influenței pe care o poate exercita, ca urmare a funcției sale anterioare, situație în care perioada va fi extinsă cu încă un an.

Nu în ultimul rând, trebuie respectate dispozițiile legale privind modul de punere în aplicare a sancțiunilor internaționale, conform legislației în vigoare, inclusiv prin verificări realizate pe site-ul Oficiului, secțiunea "sancțiuni internaționale", cu documentarea modului în care se va demonstra la cererea autorităților sau instituțiilor abilitate, îndeplinirea concretă a obligației.

Totodată, casele de schimb valutar au obligația să aplice măsurile standard de cunoaștere a clientelei tuturor clienților, urmând a avea în vedere și pe cele prevăzute prin Hotărârea de Guvern nr. 1096/31.08.2022 și, proporțional cu gradul de risc asociat fiecărui client, vor aplica măsuri simplificate pentru clienții evaluați la un grad de risc redus, măsuri standard pentru clienții evaluați la un grad de risc mediu, sau măsuri suplimentare pentru clienții evaluați la un grad de risc ridicat.

De asemenea, atunci când entitatea nu este în măsură să aplice măsurile de cunoaștere a clientelei, aceasta nu trebuie să inițieze ori să continue relația sau să efectueze tranzacția ocazională și, foarte important, trebuie să întocmească un raport de tranzacții suspecte în legătură cu clientul respectiv, ori de câte ori există motive de suspiciune, raport care va fi transmis către O.N.P.C.S.B.

Conform ultimelor modificări aduse Legii nr. 129/2019 prin Legea nr. 86/2025, se interzice entităților raportoare să aplice măsuri simplificate de cunoaștere a clientelei ori de câte ori există suspiciuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului (art. 16 alin. (5), precum și furnizarea de produse persoanelor cu nume fictive, conturi anonime, carnete de economii anonime sau casete de valori anonime și nici servicii de acceptare la plată a cardurilor preplătite anonime (art. 10 alin. (1).

Având în vedere faptul că, în cazul caselor de schimb valutar, conform prevederilor legale, clienții sunt în exclusivitate persoane fizice, se poate considera, în majoritatea cazurilor, că aceștia sunt și beneficiarii tranzacțiilor. Cu toate acestea, procedurile de identificare a beneficiarului tranzacției trebuie să fie inițiate în toate cazurile, cel puțin prin completarea unui formular în care se menționează beneficiarul tranzacției.

Identificarea clienților va cuprinde cel puțin toate datele prevăzute în documentele de identitate (cărțile sau buletinele de identitate, pașapoarte sau permise de ședere).

3. Monitorizarea relației de afaceri și actualizarea datelor și informațiilor deținute despre clienți

Art.16 alin. (4)

Monitorizarea continuă a relației de afaceri și actualizarea datelor și informațiilor deținute despre clienți se realizează prin:

- analizarea tranzacțiilor derulate pe parcursul relației, pentru a se asigura că aceste tranzacții corespund informațiilor deținute despre client și profilului său de risc;
- actualizarea documentelor, datelor și informațiilor deținute, periodic (în funcție de riscul clientului), sau la orice eveniment care poate declanșa modificarea informațiilor deținute despre client.

Orice schimbare în informațiile cunoscute despre client poate fi considerată eveniment declanșator, cum ar fi:

- schimbarea numelui, adresei, cetățeniei etc.;
- clientul devine persoană expusă public - PEP;
- informații privind implicarea clientului în activități ilegale;
- solicitări de informații despre client de la organele de aplicare a legii etc.

4. Evaluarea și gestionarea riscurilor

Art. 11 alin. (6) și (7), Art. 16 alin. (2), Art.17 alin. (14) și Art. 25 din Lege și Art. 12-14 din Norme

Evaluarea riscurilor reprezintă procesul global prin care entitățile raportoare identifică factorii de risc specifici, individualizează situațiile concrete de risc aferente fiecărui factor și cuantifică gradul de risc aferent fiecărui client.

Evaluarea riscurilor are rolul de a preveni folosirea entităților raportoare de către clienți în activități de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului sau în activități care contravin regimului sancțiunilor internaționale și stă la baza elaborării și aplicării procedurilor de administrare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

Scopul evaluării riscurilor este de a permite entității reglementate să determine, într-o manieră motivată, setul de măsuri obligatorii de cunoaștere a clientelei, prevăzute de Lege, care se aplică în perioada procedurii de identificare a unui client, atât pentru clienții noi, cât și pentru cei existenți.

Factorii de risc obiectivi și adecvați identificați de către entitatea raportoare, în funcție de activitatea efectiv desfășurată, vor fi evaluați pentru fiecare client în parte cu scopul încadrării acestuia într-o categorie de risc care poate fi, spre exemplificare:

- ✓ redus sau scăzut;
- ✓ mediu
- ✓ sporit sau ridicat.

5. Raportarea tranzacțiilor suspecte

Art.6, art. 8, art. 9 și Art.11 alin. (9) din Lege și art. 19 din Norme

Casele de schimb valutar sunt obligate să transmită **de îndată și exclusiv O.N.P.C.S.B.** un raport pentru tranzacții suspecte dacă, **după aplicarea tuturor măsurilor de cunoaștere a clientelei și de evaluare a riscurilor**, cunosc, suspectează sau au motive rezonabile să suspecteze că:

- ✓ bunurile provin din săvârșirea de infracțiuni sau au legătură cu finanțarea terorismului;
- sau că
- ✓ informațiile pe care entitatea raportoare le deține pot folosi pentru

impunerea prevederilor Legii.

Identificarea tranzacțiilor suspecte are în vedere inclusiv stabilirea unor parametri și a unor tipare ce delimitează tranzacțiile obișnuite derulate, de cele neobișnuite.

Sectorul caselor de schimb valutar este predispus la risc de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului întrucât natura produselor oferite (tranzacții în numerar, clienți persoane fizice, tranzacții numeroase și de cele mai multe ori de mică valoare, etc) creează contextul în care, uneori, angajații sau reprezentanții entităților pot să nu depună toate diligențele necesare în situații care impun o serie de măsuri, cum ar fi:

- aplicarea măsurilor corespunzătoare pentru identificarea sursei fondurilor folosite la operațiunea de schimb valutar;
- adoptarea unor măsuri de cunoaștere adecvate a clientelei, în cadrul unei abordări bazate pe risc;
- raportarea către ONPCSB a operațiunilor care prezintă indicii ce conduc la suspiciunea de spălare a banilor sau finanțare a terorismului;
- utilizarea instrumentelor și mecanismelor sistemului de control intern cu scopul identificării riscurilor de spălare a banilor;
- alocarea de resurse suficiente compartimentelor responsabile cu activitatea de conformitate în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;
- verificarea clienților pentru identificarea persoanelor expuse public;
- verificarea clienților pe listele privind sancțiunile internaționale;
- identificarea și verificarea clienților și beneficiarilor reali ai tranzacțiilor;
- monitorizarea adecvată a tranzacțiilor, solicitarea documentelor de identitate la efectuarea tranzacțiilor, păstrarea referințelor de identitate în termenul prevăzut de lege și solicitarea declarării provenienței sursei banilor;
- încadrarea clienților în categoria de risc corespunzătoare și aplicarea, după caz, a măsurilor suplimentare de cunoaștere a clientelei.

Tratarea cu superficialitate sau ignorarea totală a aspectelor menționate mai sus pot conduce la încercări ale infractorilor de a folosi casele de schimb valutar în activități ilicite de spălare a banilor, încercări precum solicitări repetate adresate unui birou de schimb valutar, pentru tranzacții de cumpărare sau vânzare valută, în sume situate imediat sub plafonul de raportare.

6. Monitorizarea/raportarea tranzacțiilor suspecte și cu numerar

Art. 2 lit. w, Art. 6 – 9 și Art. 11 alin. (9) din Lege și art. 19 - 21 din Norme

Casele de schimb valutar, în calitate de entități raportoare, trebuie să monitorizeze tranzacțiile efectuate și să identifice tranzacțiile care prezintă indicii de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului. În astfel de cazuri, entitățile au obligația de a raporta tranzacțiile suspecte către O.N.P.C.S.B

Evidențiem importanța monitorizării permanente de către casele de schimb valutar a tuturor tranzacțiilor efectuate de clienții lor, în vederea detectării și raportării eventualelor tranzacții suspecte.

Astfel, subliniem faptul că o conduită corespunzătoare a entităților raportoare în înțelesul unei conformări depline la prevederile legislației în domeniul prevenirii și CSB / CFT, constă în a întreprinde demersuri ca, pe lângă identificarea și raportarea către O.N.P.C.S.B. a tranzacțiilor cu sume în numerar, în lei sau în valută, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro, inclusiv operațiunile care au o legătură între ele, entitățile să monitorizeze toate tranzacțiile efectuate pentru clienți și să identifice situațiile care sugerează un risc ridicat din punct de vedere al spălării banilor, în urma analizării unui număr de factori care, împreună și după luarea în considerare a oricăror circumstanțe factice obiective, ar justifica o evaluare suplimentară a riscurilor, analiza tuturor informațiilor deținute conducând spre evidențierea unor elemente rezonabile de suspiciune. În cazul în care astfel de elemente se vor evidenția în cadrul analizei, entitatea raportoare va transmite un raport de tranzacții suspecte exclusiv către O.N.P.C.S.B.

Așadar, în situația în care, în cazul efectuării unor tranzacții cu numerar peste limita de raportare, se evidențiază în cadrul monitorizării permanente și elemente de suspiciune cu privire la respectivele operațiuni cu numerar, nu este suficientă transmiterea unui raport de tranzacții cu numerar către ONPCSB, ci se impune și transmiterea unui raport de tranzacții suspecte.

7. Instruirea și evaluarea periodică a angajaților

Art. 24 alin. (1) – (3), (7) și (9) din Lege și art. 8 și art. 9 din Norme

Casele de schimb valutar, în calitate de entități raportoare, au obligația de a asigura instruirea și conștientizarea personalului lor cu privire la riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului în sector și de a pune în aplicare măsuri adecvate pentru prevenirea acestor activități ilegale.

Periodic, există obligația de a instrui corespunzător angajații cu privire la:

- ✓ dispozițiile Legii pentru prevenirea și combaterea spălării banilor;
- ✓ cerințele relevante privind protecția datelor cu caracter personal.

De asemenea, casele de schimb valutar au obligația de a realiza procesul de verificare al angajaților.

Totodată, în cadrul instruirilor, politicile, normele, procedurile și mecanismele entității raportoare sunt aduse la cunoștința angajaților pentru a se asigura că sunt aplicate efectiv în activitatea desfășurată de către entitate.

Instruirea angajaților se asigură:

- cel puțin o dată pe an, sau ori de câte ori se impune și
- se realizează în funcție de rolul și atribuțiile angajaților în cadrul entității reglementate.

Casele de schimb valutar au obligația de a asigura participarea personalului cu responsabilități în aplicarea Legii, la programe speciale de formare profesională permanentă, având ca scop recunoașterea de către angajați a operațiunilor care pot avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului, ori de câte ori este nevoie, însă nu mai târziu de un interval de 1 an.

8. Interzicerea divulgării și protecția angajaților

Art. 37 alin. (2) – (3), Art. 38 alin. (1) - (2) din Lege și art. 23 alin. (4) – (5) din Norme

Casele de schimb valutar, în calitate de entități raportoare, sunt obligate să asigure protecția din punct de vedere juridic a angajaților și a reprezentanților lor care raportează, fie la nivel intern, fie către O.N.P.C.S.B., suspiciuni de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, față de expunerea la amenințări, la represalii sau la acțiuni ostile, în special la acțiuni nefavorabile sau discriminatorii la locul de muncă, inclusiv să asigure confidențialitatea cu privire la identitatea acestora.

De asemenea, sunt obligate să instituie proceduri corespunzătoare pentru angajați sau persoanele aflate într-o poziție similară privind raportarea încălcărilor, la nivel intern, prin intermediul unui canal specific, independent și anonim, proporțional cu natura și dimensiunea entității obligate în cauză.

Entitățile raportoare, organele de conducere, de administrare și de control ale entității raportoare, directorii și angajații acestora, au obligația:

- ✓ de a nu transmite, în afara condițiilor prevăzute de lege, informațiile deținute în legătură cu spălarea banilor și finanțarea terorismului, și
- ✓ de a nu divulga clienților vizați sau terților faptul că informațiile sunt în curs de transmitere, au fost sau vor fi transmise prin intermediul unui raport de tranzacții suspecte, ori faptul că este în curs

sau ar putea fi efectuată o analiză privind spălarea banilor sau finanțarea terorismului.

9. Păstrarea documentelor și protecția datelor cu caracter personal

Art. 21 și Art. 22 din Lege și art. 22 din Norme

În scopul prevenirii, depistării și investigării cazurilor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, entitățile raportoare au obligația de a păstra, în format letric sau în format electronic, pe toată perioada desfășurării relației de afaceri cu clientul și ulterior pentru o perioadă de 5 ani de la încetarea acestei relații ori de la data efectuării tranzacției ocazionale, următoarele documente și informații:

- ✓ În primul rând, înregistrările obținute prin aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei (într-o formă admisă în procedurile judiciare), cum ar fi:
 - copii ale documentelor de identificare;
 - copii ale monitorizărilor și verificărilor efectuate;
 - copii ale informațiilor obținute prin mijloacele de identificare electronică (dacă sunt disponibile);
 - orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic (reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de către Autoritatea pentru Digitalizarea României).
- ✓ În al doilea rând, entitățile au obligația de a păstra documente justificative precum și evidențe ale tranzacțiilor (originale sau copii admise în procedurile judiciare), constând în:
 - fișe de cont sau corespondență comercială necesare pentru identificarea tranzacțiilor;
 - rezultatele oricărei analize efectuate în legătură cu clientul, de exemplu solicitările pentru a stabili istoricul și scopul tranzacțiilor complexe, neobișnuit de mari.

Măsurile de păstrare a evidențelor și a tuturor documentelor, precum și modul de acces la acestea se stabilesc de către entități prin normele interne.

Prelucrarea datelor cu caracter personal de către casele de schimb valutar, în calitate de entități raportoare, este considerată ca fiind necesară în vederea ducerii la îndeplinire a unor măsuri de interes public, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) și ale Regulamentului (UE) 2018/1.725 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 45/2001 și a Deciziei nr. 1.247/2002/CE.. Este interzisă prelucrarea datelor cu caracter personal în alte scopuri decât cele prevăzute de lege, cum ar fi cele comerciale.

10. Modul de punere în aplicare a sancțiunilor internaționale

Art. 18 din OUG nr. 202/2008

România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite și al Uniunii Europene și-a asumat angajamente internaționale, context în care subliniem faptul că actele cu forță juridică obligatorie ale acestor organizații stabilesc în sarcina statelor membre obligația de a adopta anumite măsuri legislative pentru punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale instituite de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, în baza art. 41 din Carta Națiunilor Unite, și de Uniunea Europeană în cadrul Politicii externe și de securitate comune.

În conformitate cu prevederile art. 18 din OUG nr. 202/2008, entitatea are obligația de a depune toate diligențele necesare pentru a se asigura că, prin derularea tranzacțiilor și a oricăror alte operațiuni în care este implicată, sunt respectate sancțiunile internaționale, inclusiv cu privire la înghețarea fondurilor și resurselor economice și, de asemenea, inclusiv prin efectuarea de verificări pe listele cu sancțiuni internaționale.

Verificările se vor efectua atât înainte de încheierea tranzacției, precum și periodic, pentru asigurarea monitorizării continue, pentru a verifica orice schimbări în reglementările sancțiunilor internaționale.

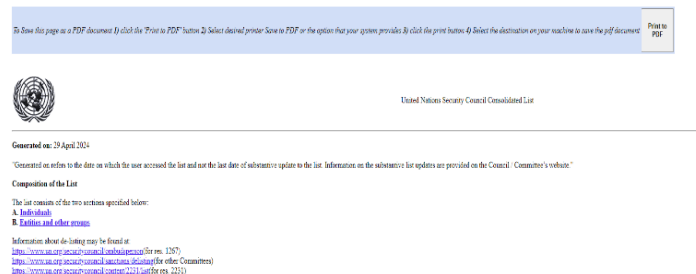
Totodată, verificările vor include:

- actualizarea procedurilor interne și instruirea continuă a personalului pentru a asigura o bună gestionare a sancțiunilor internaționale,
- accesarea și consultarea periodică, pentru listele actualizate de sancțiuni internaționale, a site-ului O.N.P.C.S.B., www.onpcsb.ro, secțiunea "Sancțiuni internaționale", subsecțiunea "Regim sancționatoriu", pe cele două motoare de căutare disponibile:

- ✓ MOTOR DE CĂUTARE A REGIMURILOR SANȚIONATORII ADOPTATE LA NIVELUL U.E. <https://www.sanctionsmap.eu>

- ✓ MOTOR DE CĂUTARE VARIANTA CONSOLIDATĂ A REGIMURILOR SANȚIONATORII ADOPTATE LA NIVELUL CONSILIULUI DE SECURITATE O.N.U. <https://scsanctions.un.org/consolidated/>

Pe cele două motoare de căutare se vor verifica clienții entității, respectiv persoanele fizice, entitatea având obligația de a păstra dovada verificării, pentru a putea demonstra autorităților/instituțiilor abilitate îndeplinirea concretă a obligației.

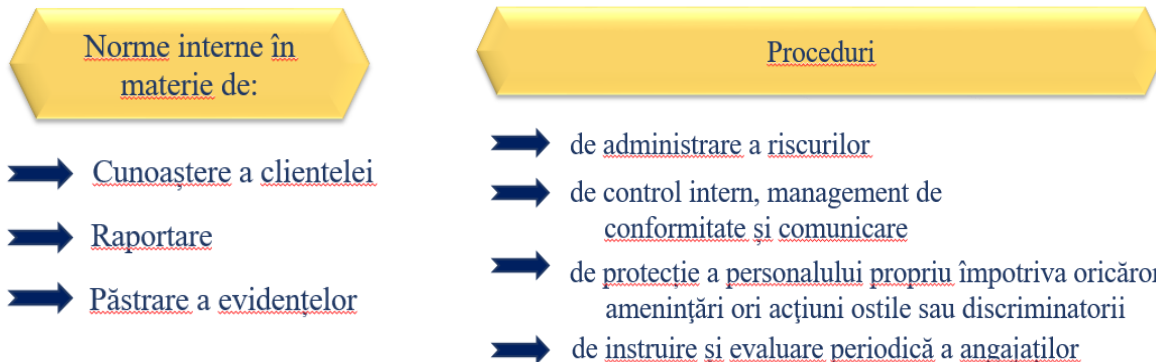
De asemenea, entitatea are obligația, în vederea asigurării conformității cu prevederile legale în materie, să adopte proceduri, procese și sisteme de monitorizare.

Entitatea, intrând într-un raport juridic sau aflându-se într-o stare de fapt față de orice bun care face obiectul unei sancțiuni internaționale de înghețare de fonduri și resurse economice, are obligația de a îngheța, fără întârziere, fondurile și resursele economice și de a raporta, de îndată, autorităților naționale competente.

11. Politici și proceduri interne

Art. 24 alin. (1) – (3), (7) și (9) din Lege și art. 8 - 9 din Norme

În scopul atenuării și gestionării cu eficacitate a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, entitățile raportoare au obligația să dețină următoarele documente elaborate în funcție de specificul și dimensiunea activității economice desfășurate, precum și de particularitățile relațiilor de afaceri, clienților, produselor și serviciilor, documente ce sunt aprobate la nivelul conducerii de rang superior:

Toate obligațiile menționate anterior vor fi incluse în politici și proceduri elaborate la nivelul entităților raportoare și aprobate de conducerea acestora.

Documentele elaborate vor fi înregistrate și păstrate în evidențele proprii, în format letric sau în format electronic și vor fi puse la dispoziția autorităților cu atribuții de control, la cererea acestora și, totodată revizuite, ori de câte ori se impune.

Normele, politicile și procedurile interne în materie ale entităților reglementate trebuie să aibă un nivel ridicat de aplicabilitate practică și să facă referire la modul concret de îndeplinire a tuturor obligațiilor ce le revin conform Legii.

12. Obligația declarării beneficiarului real

Art. 56 din Lege

Casele de schimb valutar, în calitate de persoane juridice supuse obligației de înregistrare în Registrul Comerțului, au obligația să depună, la înmatriculare sau ori de câte ori intervine o modificare, o declarație privind beneficiarul real al persoanei juridice, în vederea înregistrării în Registrul beneficiarilor reali ai societăților.

Persoanele juridice înmatriculate în registrul comerțului, anterior datei de intrare în vigoare a Legii, depun o declarație privind beneficiarul real al persoanei juridice, pe care o actualizează ori de câte ori intervine o modificare, în vederea înregistrării în Registrul beneficiarilor reali ai societăților. Această obligație se consideră a fi îndeplinită pentru persoanele juridice care au depus cel puțin o declarație privind beneficiarul real, ulterior datei de intrare în vigoare a Legii.

În cazul în care intervine o modificare privind datele de identificare ale beneficiarului real, declarația se depune în termen de 15 zile de la data la care aceasta a intervenit.

Suplimentar față de obligația de depunere la înmatriculare sau ori de câte ori intervine o modificare, persoanele juridice supuse obligației de înregistrare în Registrul comerțului, care au în structura acționariatului entități care au sediul fiscal în jurisdicții necooperante din punct de vedere fiscal sau în jurisdicții cu grad înalt de risc de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, **depun anual** o declarație privind beneficiarul real al persoanei juridice, în vederea înregistrării în Registrul beneficiarilor reali ai societăților, în **termen de 15 zile** de la aprobarea situațiilor financiare anuale.

Declarația privind beneficiarul real este dată de reprezentatul legal al persoanei juridice, pe proprie răspundere și cuprinde datele de identificare ale beneficiarului real, respectiv numele, prenumele, data și locul nașterii, codul numeric personal, seria și numărul actului de identitate, cetățenia, domiciliul sau reședința, precum și modalitatea în care se exercită deținerea sau controlul asupra persoanei juridice.

B. Sancțiuni

Art. 43 și 44 din Lege

Nerespectarea prevederilor Legii reprezintă contravenții și poate atrage, după caz, aplicarea sancțiunii amenzii contravenționale sau sancțiunii contravenționale complementare.

IV. Indicatori pentru detectarea tranzacțiilor suspecte

Vă prezentăm cu titlu exemplificativ (nu limitativ) câțiva indicatori pentru detectarea tranzacțiilor suspecte din sectorul caselor de schimb valutar:

- clienți cu un comportament atipic, care solicită ca în urma schimbului valutar să le fie furnizată o cantitate neobișnuit de mare de bancnote având o valoare nominală mică;
- clienți care încearcă utilizarea identității unor terți interpuși;
- clienți care încearcă în mod frecvent/nejustificat să schimbe numerarul în diverse valute, sau clienți la care se observă că încearcă inițierea/derularea unor activități de cămătărie;
- clienți care folosesc două sau mai multe locații în aceeași zi, pentru a împărți o tranzacție în tranzacții mai mici;

- clienți care încearcă să schimbe numeroase bancnote murdare, deteriorate, împachetate neglijent sau având alte caracteristici suspecte;
- clienți care se uită în jur tot timpul și nu urmăresc numărarea banilor;
- clienți care exercită presiuni asupra reprezentantului entității, încercând să se sustragă de la aplicarea verificărilor și procedurilor uzuale, sau sugerând ca acestea să fie efectuate în mod superficial;
- clienți care insistă ca o tranzacție să se facă rapid, iar identificarea și procesele de verificare să fie eliminate;
- clienți care solicită schimbul unor bancnote cu valoare nominală mică în bancnote cu valoare nominală mare;
- clienți care, aparent, nu știu suma exactă pe care o schimbă, sau clienți care sunt mulțumiți de o rată slabă.

De asemenea, tot cu titlu exemplificativ, pot exista și următoarele situații:

- achiziții de valută cu sume mari de numerar, schimb frecvent de numerar în alte valute;
- schimburi valutare neobișnuit de frecvente efectuate de cetățeni străini;
- efectuarea, într-o perioadă scurtă de timp, a mai multor schimburi valutare implicând sume sub limita de raportare la Oficiu;
- situații în care același client efectuează frecvent multiple operațiuni de schimb de numerar în diverse valute, utilizând unități din mai multe puncte de lucru.

Procesul de identificare a unei tranzacții suspecte într-o multitudine de tranzacții legale poate fi foarte dificil, mai ales în contextul în care una din cele mai cunoscute tehnici de spălare a banilor o constituie amestecarea fondurilor obținute din activități legale cu sumele provenind din săvârșirea de infracțiuni, tocmai în scopul de a îngreuna detectarea elementelor de suspiciune.

V. Exemple de tipologii de spălare a banilor în sectorul schimbului valutar (descriere generală, mod de operare, indicatori de suspiciune, exemplu ipotetic)

Tipologia 1: Conversia rapidă de numerar provenit din surse ilegale

- **Descriere generală:**

Persoanele implicate în activități ilegale utilizează casele de schimb valutar pentru a converti rapid sume mari de numerar în alte valute, cu scopul de a masca originea ilicită a fondurilor.

- **Mod de operare:**

Clientul se prezintă cu numerar și solicită conversia în altă monedă. Tranzacția este realizată fără justificări clare, uneori în mai multe tranșe, sub pragul de raportare.

- **Indicatori de suspiciune:**

- ✓ Sume mari de numerar fără justificare economică.
- ✓ Tranzacții fragmentate (sub 10.000 EUR).
- ✓ Clientul refuză sau ezită să fie identificat.
- ✓ Comportament agitat, grăbit sau suspicios.

- Exemplu ipotetic:

O persoană vizitează zilnic aceeași casă de schimb timp de 5 zile și convertește câte 9.500 EUR în lire sterline, fără a justifica scopul sau sursa fondurilor.

Tipologia 2: Utilizarea unor persoane interpuse ("tehnica smurfing")

- Descriere generală:

Pentru a evita raportarea tranzacțiilor, infractorii recrutează mai multe persoane care efectuează schimburi valutare în numele lor, fiecare cu sume sub pragul legal.

- Mod de operare:

Mai mulți indivizi intră, aparent fără legătură între ei, și efectuează tranzacții valutare aproape identice, în intervale scurte de timp.

- Indicatori de suspiciune:

- ✓ Grupuri de persoane care intră succesiv și fac tranzacții similare.
- ✓ Folosirea acelorași tipuri de bancnote sau valute.
- ✓ Lipsa unei relații comerciale sau personale clare între acești clienți.

- Exemplu ipotetic:

Trei persoane intră în casa de schimb valutar la fiecare 10 minute și schimbă exact 9.000 EUR în dolari americani. Toate persoanele par să folosească același tip de bancnote (noi, în pachete identice).

Tipologia 3: Reciclarea bancnotelor uzate / de proveniență dubioasă

- Descriere generală:

Infractorii încearcă să scape de bancnote uzate sau vechi, cu posibile legături cu activități ilegale, schimbându-le în monede mai noi sau curente.

- Mod de operare:

Clientul aduce bancnote uzate, murdare sau deteriorate pentru a le schimba în bani „proaspeți” sau într-o altă monedă.

- Indicatori de suspiciune:

- ✓ Bancnote în stare foarte proastă.
- ✓ Comportament insistent privind primirea de bancnote „noi”.
- ✓ Evitarea răspunsurilor la întrebările privind proveniența banilor.

- Exemplu ipotetic:

Un client aduce o sumă mare de euro în bancnote vechi și solicită să fie schimbate în dolari „doar dacă sunt bancnote noi”, refuzând orice explicație privind sursa banilor.

Tipologia 4: Clienți din zone de risc sau țări sancționate

- Descriere generală:

Persoanele din țări cu regimuri sancționate sau cu risc ridicat de spălare a banilor pot încerca să folosească casele de schimb valutar pentru a introduce fonduri în circuitul legal.

- Mod de operare:
Clienții solicită schimburi valutare folosind documente de identitate emise în țări cu regim sancționat sau aflate pe listele de risc AML/CFT.
- Indicatori de suspiciune:
 - ✓ Documente de identitate din țări aflate pe lista neagră sau gri (FATF, UE etc.).
 - ✓ Tranzacții frecvente, fără justificare economică clară.
 - ✓ Lipsa coerenței între identitate, scopul declarat și tipul tranzacției.
- Exemplu ipotetic:
Un cetățean străin, provenind dintr-o țară aflată sub sancțiuni internaționale, solicită schimbarea unei sume mari în euro, fără a putea explica scopul conversiei sau sursa fondurilor.

Tipologia 5: Tranzacții frecvente sub pragul de raportare (structurare)

- Descriere generală:
Clienții efectuează mai multe schimburi valutare cu sume apropiate de pragul de raportare, într-o perioadă scurtă de timp, pentru a evita declanșarea obligațiilor legale (raportare).
- Mod de operare:
 - ✓ Tranzacții frecvente cu sume de 9.000–9.999 EUR.
 - ✓ Efectuate zilnic sau la intervale regulate, uneori de persoane diferite.
 - ✓ Scopul este evitarea obligațiilor de raportare automată la ONPCSB.
- Indicatori de suspiciune:
 - ✓ Tranzacții în serie, cu sume foarte apropiate.
 - ✓ Aceeași persoană (sau persoane aparent diferite, dar cu același comportament) vizitează repetitiv casa de schimb.
 - ✓ Lipsa unor justificări legitime pentru frecvența ridicată.
- Exemplu ipotetic:
Un client schimbă în fiecare zi câte 9.800 EUR în lei, timp de două săptămâni. Întreabă explicit care este „limita la care trebuie să prezinte actul de identitate”.

Tipologia 6: Folosirea frecventă a mai multor case de schimb valutar din aceeași zonă

- Descriere generală:
Infraactorii folosesc mai multe locații de schimb valutar pentru a evita concentrarea tranzacțiilor într-un singur loc, unde comportamentul lor ar putea deveni suspect.
- Mod de operare:
 - ✓ Clientul efectuează schimburi similare în mai multe case de schimb din aceeași zonă sau oraș.
 - ✓ Scopul este dispersarea activității, pentru a nu atrage atenția asupra volumului total tranzacționat.
- Indicatori de suspiciune:
 - ✓ Angajați care observă că același client vizitează mai multe locații.

- ✓ Clienți care întreabă dacă „se raportează” la ONPCSB.
- ✓ Plăți în numerar fără justificări clare.
- Exemplu ipotetic:
Într-o zi, același individ este observat făcând tranzacții în patru case de schimb valutar din centrul unui oraș, schimbând câte 9.000 EUR în fiecare locație.

Tipologia 7: Conversii neobișnuite fără logică economică

- Descriere generală:
Clienții solicită conversii între valute fără un scop clar (de exemplu, EUR în USD, apoi USD în GBP), ceea ce poate indica încercarea de a „spăla” banii prin complexitate artificială.
- Mod de operare:
 - ✓ Conversii în lanț: EUR → USD → GBP → EUR.
 - ✓ Lipsa unei justificări comerciale pentru astfel de operațiuni.
 - ✓ Schimburile sunt efectuate în aceeași zi sau într-un interval scurt.
- Indicatori de suspiciune:
 - ✓ Conversii frecvente între valute fără motiv clar.
 - ✓ Lipsa unei activități comerciale sau personale care să impună astfel de operațiuni.
 - ✓ Comportament neliniștit sau evitant.
- Exemplu ipotetic:
O persoană intră în casa de schimb valutar cu 10.000 EUR, îi schimbă în dolari, apoi revine câteva ore mai târziu și cere să i se convertească suma în lire sterline, fără a explica motivul.

Tipologia 8: Client care refuză în mod repetat identificarea

- Descriere generală:
Unii clienți încearcă să evite furnizarea datelor de identificare și părăsesc locația, dacă li se cere actul de identitate.
- Mod de operare:
 - ✓ Clientul întreabă explicit care este suma maximă ce poate fi schimbată fără “a fi identificat”.
 - ✓ Dacă i se solicită documentul de identitate, se răzgândește și pleacă.
 - ✓ Poate reveni mai târziu cu altă sumă, sau poate trimite o altă persoană.
- Indicatori de suspiciune:
 - ✓ Întrebări insistente privind limitele de raportare.
 - ✓ Refuzul ferm de a oferi actul de identitate.
 - ✓ Tranzacții abandonate brusc.
- Exemplu ipotetic:
Un client vine în casa de schimb valutar cu 12.000 EUR, dar, când i se cere actul de identitate, spune că „s-a răzgândit” și pleacă.

Tipologia 9: Schimburi repetate fără scop clar

- Descriere generală:

Clientul efectuează zilnic sau săptămânal schimburi valutare, fără ca activitatea să fie justificată de nevoi reale (călătorii, afaceri, etc.). Poate fi o acoperire pentru introducerea de bani în circuitul legal.

- Mod de operare:

- ✓ Tranzacții frecvente, cu sume moderate.
- ✓ Conversii aparent speculative, fără o tendință clară (EUR→RON, apoi RON→EUR).
- ✓ Clientul nu oferă nicio justificare plauzibilă.

- Indicatori de suspiciune:

- ✓ Comportament repetitiv, dar fără logică economică.
- ✓ Lipsa de interes pentru cursul de schimb.
- ✓ Clienți care spun că „schimbă pentru cineva” sau evită răspunsuri clare.

- Exemplu ipotetic:

O clientă vine de două ori pe săptămână și schimbă 7.000 RON în EUR, fără un motiv clar. Uneori revine a doua zi și cere schimbul invers, fără nicio explicație.

Venind în sprijinul caselor de schimb valutar, ca entități raportoare, Oficiul Național de Prevenire și Combatare a Spălării Banilor organizează periodic sesiuni de instruire ce le sunt dedicate. Cu toate acestea, într-un mediu financiar marcat de evoluții rapide și riscuri în continuă transformare, simpla existență a instruirii nu este suficientă, fiind necesară punerea în aplicare a celor prezentate, o consolidare continuă și sistematică a capacității entităților raportoare de a respecta cerințele de conformitate.

Pentru a asigura un răspuns adecvat și prompt în fața riscurilor emergente, sesiunile de instruire susținute gratuit de ONPCSB nu sunt doar menținute, ca periodicitate, ci și actualizate constant, astfel încât entitățile supravegheate să fie pe deplin capabile să aplice măsurile de conformitate prevăzute în cadrul normativ privind prevenirea și combaterea SB/FT. Totodată, este esențial ca aceste instruirii să nu fie percepute ca obligații formale, ci ca instrumente strategice, care contribuie direct la protejarea integrității sectorului financiar și la consolidarea capacității instituționale de a gestiona eficient eventualele perturbări care pot afecta întregul sector financiar.

În concluzie, pentru a diminua impactul riscurilor identificate în sectorul caselor de schimb valutar, este important să se adopte și să se aplice în mod constant măsuri riguroase de prevenire, monitorizare și control. Consolidarea cadrului de conformitate, alături de utilizarea tehnologiilor moderne de supraveghere, contribuie la creșterea capacității sectorului de a reacționa prompt și eficient în fața amenințărilor emergente.

VI. Bibliografie

- Raport privind Evaluarea Națională a Riscurilor de Spălare a Banilor și Finanțare a Terorismului – 2022;
- Ghid cu privire la tehnici pentru punerea în aplicare la nivel național a sancțiunilor internaționale de către entitățile raportoare supravegheate și controlate de ONPCSB – 2024;
- Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul președintelui ONPCSB nr. 37/2021 privind aprobarea normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 129/2019 pentru entități raportoare supravegheate și controlate de ONPCSB;
- Ghidul privind criteriile și regulile de recunoaștere a situațiilor de risc ridicat sau scăzut de spălare de bani și/sau de finanțare a terorismului prevăzut în Anexa la Ordinul președintelui ONPCSB nr. 24/2021 pentru aprobarea Ghidului privind criteriile și regulile de recunoaștere a situațiilor de risc ridicat sau scăzut de spălare de bani și/sau de finanțare a terorismului;
- Raportul de evaluare sectorială a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului pentru sectorul instituțiilor financiare nebancare;
- Ordinul președintelui Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor pentru aprobarea Regulamentului privind înregistrarea entității raportoare în evidențele Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR

Autor al ghidului:

Rodica - Mihaela NEACȘU – Analist financiar în cadrul Direcției
Prevenire, Supraveghere și Control

FIU ROMÂNIA